

● Η ορατοριακή μουσική εξακολουθεί να αποτελεί μουσικό γεγονός ιδιαίτερης σημασίας

«Παύλος»

Η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών εξακολουθεί να συνεχίζει, παρά τους κόπους και τα έξοδα, την αξιόπαινη μουσική της πολιτική, παρουσιάζοντας κορυφαία έργα της Ορατοριακής μουσικής. Ο «ΠΑΥΛΟΣ», ένα από τα ωραιότερα ορατοριακά έργα του Φέλιξ Μέντελσον, υπήρξε για τους τυχερούς φιλόμους που πληροφορήθηκαν την παρουσίασή του ένα ιδιαίτερης σημασίας μουσικό γεγονός, μία όντως «οσμή ευωδίας πνευματικής» που τιμά τη διοίκηση της ΚΟΑ.

Ο Φέλιξ Μέντελσον - Βάρτολντ (1809-1847), εβραϊκής καταγωγής, Λουθηρανός Χριστιανός από το Αννόβερο, γιος του μεγαλοτραπεζίτη Αβραάμ Μέντελσον και εγγονός του φιλόσοφου Μωυσή Μέντελσον, είναι μία από τις τραγικές μορφές της ιστορίας της μουσικής.

Αν και μεγαλωμένος στη χλιδή και τον πλούτο, προικισμένος με φλογερή μουσική φύση, πολυγραφώτατος και άκρως ποιητική ρομαντική ιδιοσυγκρασία, διέλαμψε ως συνθέτης ολόκληρο τον 19ο αιώνα, για να πεθάνει νεότερος μόλις 38 ετών και παρεξηγημένος.

Ενώ έζησε τον αιώνα της απιστίας και των αμφισβητήσεων, εντούτοις διακρίθηκε ως συνθέτης θρησκευτικών έργων, μεταξύ των οποίων ξεχωριστή θέση κατέχει το Ορατόριο «ΠΑΥΛΟΣ».

Εξιστόρηση

Πρόκειται περί μουσικής εξιστορήσεως του βίου του Αποστόλου Παύλου, γραμμένου κατά τα πρότυπα των Λουθηρανών συνθετών Μπαχ, Τέλεμαν κ.λπ. χωρίς να αποκρύπτονται οι επιδράσεις της τεχνικής του επικού Χαίντελ, τον οποίον θαύμαζε. Το κείμενο βασίζεται κυρίως σε χωρία των Πράξεων των Αποστόλων που αναφέρονται στη δράση του Σαούλ - Παύλου.

Η μορφή του κειμένου, ενώ δείχνει ότι είναι συρραφή μουσικών στιγμιότυπων, κατά τον τύπο Ρετσιτατίβο, - Αρία -, χορωδιακό κ.λπ., εντούτοις η διαίρεσή του σε συγκεκριμένες σκηνές «Ο λιθοβολισμός του Στέφανου», - «Ο προσηλυτισμός του Σαούλ» - η Αποστολή του Παύλου και του Βαρνάβα κ.λπ. αποδεικνύει τη σαφή, απλή, θεατρική του δομή.

Πρόκειται για μία από τις πλέον σοβαρές επιδράσεις τις οποίες υπέστη ο Μέντελσον από τα εκκλησιαστικά μελοδράματα, τα ορατόρια του Χαίντελ, η θεατρικότητα των οποίων αποτελεί τον γνώμονα της ερμηνευτικής του Παύλου.

Κάτι που δεν εκμεταλλεύθηκε για άγνωστους λόγους ο

Ο κόσμος της μουσικής

Γράφει ο ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Βυρ. Φιδετζής. Ενώ δούλεψε το μουσικό μέρος, εντούτοις παραμέλησε το στήσιμο του έργου. Αντί να θεωρήσει τα μουσικά στιγμιότυπα Ρετσιτατίβα, - Αριες -, Χορικά κ.λπ. ως λόγια και σκέψεις των δρώντων προσώπων και να τα δέσει έτσι ώστε οι εξελίξεις και οι κορυφώσεις να αποτελούν ένα συνεχές εκφραστικό κρεσέντο, σταματούσε σε κάθε στιγμιότυπο, κατέβαζε την Μπαγγέτα, δημιουργώντας ένα κενό σιωπής και απραξίας, με αποτέλεσμα το δημιουργηθέν κλίμα να διαρρέει και το επόμενο στιγμιότυπο να είναι κάτι εντελώς αυτοτελές.

Ετσι το έργο παρέμεινε μία μουσική ακολουθία στιγμιότυπων, μία διασπασμένη θεατρική δομή χωρίς δραματικότητα, χωρίς υπόθεση.

Θαυμάσαμε την όμορφη μουσική του Μέντελσον αλλά δεν μας άγγιξε η ιστορία

του Παύλου, η οποία κατάντησε με το πέρασμα της ώρας μονότονη και κουραστική. Το πνεύμα αυτό της αποσπασματικότητας επικράτησε και στους σολίστες, με αποτέλεσμα να τραγουδούν απλώς τα μέρη τους, να καλύ-

πτουν τις φωνητικές τους απαιτήσεις, χωρίς όμως να συντελεί η όλη συμμετοχή τους στη δραματοποίηση του έργου.

Ετσι όλα τα «soli» ως μεμονωμένες εκφράσεις ήσαν οι πρέπουσες, αλλά στο σύνολό τους δεν εξυπηρετούσαν παρά μόνο τη στιγμή. Ο Παύλος δεν είναι έργο προσευχητικό, είναι έργο πρωτίστως αφηγηματικό, από το σωστό στήσιμο του οποίου αναπηδά το δέος, η σκέψη και ο προβληματισμός.

Δραματοποίηση

Ο Ζάχος Τερζάκης ήταν ο μόνος που αντέληφθη την ανάγκη της δραματοποιήσεως των μονολόγων, πραγματοποιώντας εξαιρετικά μουσικά στιγμιότυπα. Ο Κύρος Πατσαλίδης εντυπωσίασε με την ωραία του φωνή και το τεχνικότατο τραγούδι του και

η Τζούλια Σουγλάκου με την υπευθυνότητά της.

Ο ρόλος της Μαρ. Παπαρίζου ήταν ελάχιστος. Ο Αντ. Κοντογεωργίου και η Χορωδία της ΕΡΤ, οι πρωταγωνιστούσες μορφές της βραδιάς, κατέδειξαν και πάλι την καλλιτεχνική τους αξιοσύνη.

Οι εξαιρετικοί χορωδοί αποτελούσαν ένα λαμπρό συνθετικό φωνητικό σύνολο, διαυγές και ευέλικτο που οι διαδρομές των ωραιότατων φωνών τους συνύφαιναν εντυπωσιακά πλέγματα.

Η ΚΟΑ ήταν και πάλι δυνατή. Ο Βυρ. Φιδετζής δεν χαλιναγώγησε τον τεράστιο ηχητικό όγκο της Ορχήστρας και Χορωδίας, δεν κατέστειλε τις ηχητικές ροές της Ορχήστρας της κύριας πηγής των μεγάλων όγκων, με αποτέλεσμα οι λεπτομέρειες όλων των γραμμών να είναι θολές και δυσδιάκριτες.